

تأملی بر انتخاب بی‌تفاوتی در بافت فرهنگی ایران

مقاله «تأملی بر انتخاب بی‌تفاوتی در بافت فرهنگی ایران» را فاطمه سادات علمدار، محمدرضا جوادی یگانه، جبار رحمانی و علی‌رضا محسنی تبریزی نوشته‌اند و در فصلنامه انجمن مطالعات فرهنگی و ارتباطات، دوره ۱۷، شماره ۶۴، پاییز ۱۴۰۰ منتشر شده است.

چکیده:

افراد در زندگی روزمره‌شان در موقعیت تعاملی متعدد و متنوعی قرار می‌گیرند و در هر کدام از این موقعیت‌ها با پست سر گذاشتن فرایندهایی آگاهانه و ناخودآگاهانه تصمیم می‌گیرند که چه واکنشی نشان دهند. انتخاب کنشی یک کنشگر نوعی، در یک موقعیت تعاملی، به سه عامل اصلی بستگی دارد که عبارتند از: ویژگی‌های شخصیتی کنشگر، موقعیت اجتماعی او و پیشینه فرهنگی‌اش.

در این مقاله، ما تلاش می‌کنیم تا بر مبنای نظریات گارفینکل و سیکورل در چارچوب اتنومتدولوژی و با استفاده از ابزارهای مشاهده مشارکتی، مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته و مطالعات اسنادی، نشان دهیم که ایرانیان در تعاملاتشان با دیگران و در جریان زندگی روزمره، با استناد به کدام پیشینه و منطق فرهنگی تصمیم می‌گیرند «بی‌تفاوت» باشند. به همین منظور، ابتدا مفهوم بی‌تفاوتی اجتماعی را از منظر کنشگران ایرانی تعریف کرده و پس از آن بر مبنای یافته‌های میدانی و اسنادی، انواع منطق فرهنگی که برای توجیه انتخاب بی‌تفاوتی مورد استفاده قرار می‌گیرد را گونه‌شناسی کردیم. براساس یافته‌ها، منطق فرهنگی انتخاب بی‌تفاوتی در قالب سه مسئله فرهنگی اصلی (مسئله تشخیص، مسئله مصلحت و مسئله نتیجه) نضج می‌گیرد. هر کدام از این مسائل، کنشگر را در مواجهه با یک تقابل نمادین فرهنگی قرار می‌دهند و کنش نهایی برحسب انتخاب هر کدام از این تقابلهای دوتایی سامان می‌گیرد.

لینک دریافت مقاله از فصلنامه انجمن مطالعات فرهنگی و ارتباطات